

© Anne d'Huort

ACTIVITEITENVERSLAG 2021

Bras dessus Bras dessous bestaat nu 6 jaar.

Zes jaren van warme solidariteit, hechte banden, kleine kwesties en grote verwonderingen.

Vechten tegen het (gevoel van) isolement van senioren in Wallonië en Brussel, dat is de uitdaging die de vzw zich gesteld heeft.

Dat leek ons toen een belangrijke maatschappelijke kwestie.

En dat is het nu des te meer in deze tijden van opeenvolgende crisissen die veel schade aanrichten.

De gevolgen zijn tastbaar: minder bezoeken aan de dokter want meer preventie, meer mobiliteit en nieuwsgierigheid bij een wandeling met een Buur, meer delen van ervaringen tussen jongeren en ouderen, meer gemeenschap rond een bord soep of vakantie aan zee. Sommigen vertelden ons dat ze al 30 jaar niet op vakantie waren gegaan...

Bras dessus Bras dessous is veel meer dan een louter initiatief.

Het is een dynamiek die zinvol is in een maatschappij die steeds sneller, moderner, digitaler, eenzamer... wordt.

Het zijn gezichten die elkaar aankijken, stemmen die naar elkaar luisteren, stiltes die betekenis krijgen.

Samen.

Dank aan alle mannelijke en vrouwelijke actoren van dit project voor het tot leven brengen ervan zodat onze senioren beter leven in hun leefomgeving.

Rude Garelly

Voorzitster van de vzw

Team: Aurélie Grimard, Céline Remy, Charlotte Rigo, Florence Gentet, Geneviève Georges, Inès Dujardin, Joëlle Plumerel, Marianne Massion, Marie De Vroey, Marie-Julie Loppe, Samuel Macsai en Sally Vandenberg

Grafische vormgeving: Florence Gentet

Fotografie: Anne d'Huart, Bénédicte Plovier, Bruno Achen, Camzzi, Frank Toussaint en Marc Demunter

Illustraties: Lison De Ridder en Lucie Castel

"Bras dessus Bras dessous (BdBd) of het mooie avontuur van solidair nabuurschap"

Onze vereniging brengt senioren van boven de 60, die thuis wonen en blijf geven van eenzaamheid, in contact met jongere burens die wat tijd willen doorbrengen volgens de beschikbaarheid en de verwantschaps die ontstaat.

Op basis van dit lokale netwerk van vrijwilligers dat intergenerationale en interculturele ontmoetingen toelaat, streeft Bras dessus Bras dessous naar harmonieus ouder worden thuis. Deze uitdaging is enkel denkbaar bij wijze van aanvulling van het werk van de formele actoren die hen begeleiden en de steun van hun mantelzorgers. Ouderen weer in het centrum van hun sociale leven plaatsen door middel van een nieuwe relatie die hij of zij besluit op te bouwen met een van de burens van de wijk, dat is onze doelstelling!

BRAS DESSUS BRAS DESSOUS IN ÉÉN OOGOPSLAG: ONZE KERNCIJFERS VOOR 2021

16 WIJKEN in BRUSSEL
5 in Vorst
9 in Ukkel
2 in Anderlecht

4 GEMEENTEN in Wallonia
Ottignies Louvain-la-Neuve (O-LLN)
Walhain
Nijvel
Rixensart

677 BUREN

28 NATIONALITEITEN

TEAM

12 PERSONEN

5 BESTUURDERS

5 ACTIES

 NABUURSCHAP en
KLEINE DIENSTEN

 DOORVERWIJZING

 COLLECTIEVE
MOMENTEN

 SENSIBILISERING

 PREVENTIE

1.414 INGESCHREVEN
VOOR DE NEWSLETTER

ZICHTBAARHEID
van de publicaties
158 K

3.411
GEABONNEERD
op de
Facebook-pagina

ACTIVITEITEN IN 2021

 MOMENTEN VAN
NABUURSCHAP

 2.342
BABBELRONDES

 16 CONCERTEN

 Bijna
1.200 DOORVERWIJZINGEN

 Meer dan **300** PERSONEN
gesproken in de caravans
van Vorst en Nijvel

 1.930 BLOEMEN
uitgedeeld in de
straten van Brussel en in
Waal-Brabant

 300
KERSTPAKKETTEN

DE HOOGTEPUNTEN VAN 2021

Januari tot maart

Babbelrondes
2.342 geleverde pakketten

10 juni

1ste algemene vergadering
open voor het publiek

Juni

Uitgave van het 1ste nummer
van het project EatAtHome

Juli

Herneming van de "mardis gourmands"
en "mardis soupes"

Zomer 2021

Vieruurtjes "intergè"

Concerten

Caravan

Babbelbank

September

Start van de antenne
van Rixensart

10 september

5 jaar BdD

1er oktober

Afsluiting van het project
Hand in Hand

Oktober

BdD is geslechteerd door
het Venture Fonds Philanthropy

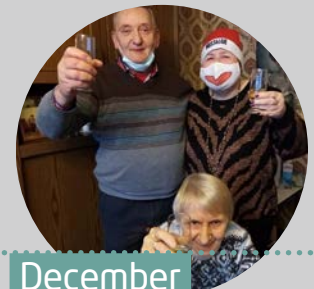
Oktober

1ste gezamenlijke vieruurtjes
in Waals-Brabant

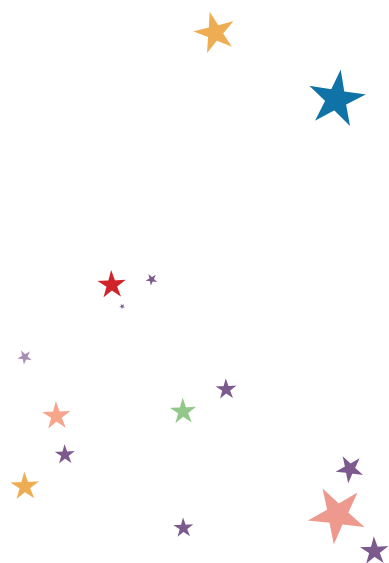
November

Start van de beoordeling
van de sociale impact

December

Kerstbabbeltour

AAN diegenen die ons dit jaar zijn ontvallen.
Wat gebeurt, leeft en wordt overgebracht.

INHOUDSOPGAVE

1. HET PROJET	9
2. ONZE IMPACT	13
3. ONZE ACTIES	19
4. DE BUREN	25
5. DE BEGELEIDING VAN BRAS DESSUS BRAS DESSOUS	33
6. DE HULPNETWERKEN VAN BRAS DESSUS BRAS DESSOUS	37
7. DE "TRANSVERSALE" PROJECTEN	61
8. DE BALANS	69
9. DE PARTNERSCHAPPEN	73
10. HET TEAM	79
11. MEN PRAAT OVER ONS	83
12. CONCLUSIE EN VOORUITZICHTEN	89
13. ONS STEUNEN	93

I. HET PROJECT

I. HET PROJECT

Bras dessus Bras dessous is geboren in 2016 uit verschillende **vaststellingen**:

- toenemende vergrijzing van de bevolking;
- bijna 25% van de mensen ouder dan 65 jaar bevindt zich in een situatie van isolement;
- 12 tot 20% van de Belgische bevolking engageert zich voor vrijwilligersactiviteiten;
- de versterking van samenleven heeft een grote impact op het welzijn van allen.

Door intergenerationele relaties aan te knopen/te herstellen in de wijken **streeft** Bras dessus Bras dessous ernaar om de ouderen in contact te laten blijven met de maatschappij die hen omringt door hen toe te laten er actief aan deel te nemen om het harmonieus oud worden thuis te verlengen. Het versterken van sociale banden heeft een grote impact op het welzijn van de eenzame mensen maar ook van de geëngageerde mensen.

Bras dessus Bras dessous heeft als **opdracht** in te spelen op het gevoel van eenzaamheid dat personen boven de 60 ervaren en de periode dat ze gelukkig thuis zijn te verlengen door:

- een intergenerationeel en multicultureel wijkhulpnetwerk te creëren en coördineren;
- de oudere terug te plaatsen in het hart van zijn/haar omgeving;
- te luisteren naar de behoeften die te kennen worden gegeven door de personen en door hen de weg te wijzen naar de geschikte structuren.

Onze waarden zijn de volgende:

Respect elke persoon wordt erkend in zijn uniek-zijn en zijn waardigheid, ongeacht zijn afkomst, zijn gender, zijn overtuigingen, zijn keuzes, zijn fysieke, psychische en sociale toestand.

Autonomie elke persoon heeft de fundamentele vrijheid om zijn eigen keuzes te maken.

Wederkerigheid elke persoon kan leren van en met een andere persoon. Iedereen geeft en iedereen ontvangt, ongeacht zijn plaats in het project.

Gastvrijheid verwelkomen, glimlachen om te waken over het welzijn van het publiek en het bejegenen met welwillendheid en warmte tijdens momenten van deling, in alle eenvoud.

Solidariteit de hulp die we elkaar geven, komt tot uiting bij elke ontmoeting. Samen kunnen we ver gaan, samen kunnen we deelnemen aan het bouwen van een meer rechtvaardige en duurzame wereld. En dat begint met solidariteit tussen ons.

Empathie dat vertaalt zich voor ons in waarnemen, voelen, oog hebben voor de emoties van de andere, zonder een oordeel te vellen.

Nederigheid dat is gaan voor een collectieve aanpak, waarbij we onze grenzen kennen en de kwaliteit van het werk van andere actoren erkennen. Dat betekent ook aanvaarden dat de resultaten anders kunnen zijn dan verwacht, dat die ons nieuwe mogelijkheden kunnen bieden en ons toelaten om onze praktijken bij te werken.

Concreet, de zogenaamde Buren trekken tijd uit voor hun oudere buren (de zogenaamde Geburen) naargelang de behoeften, de beschikbaarheid en hun verwantschap. Tevens zet het project collectieve activiteiten op touw tijdens dewelke buren van alle leeftijden elkaar ontmoeten buiten de gecreëerde individuele banden.

De deelnemers verbinden zich ertoe om elkaar onderling te steunen. Een persoon biedt hulp aan een 2de persoon die op zijn beurt op een ander moment iets kan vragen aan een 3de persoon. **Het grondbeginsel van het project is wederkerigheid: iedereen kan het ene moment nood hebben aan een helpende hand en het andere moment zijn of haar hulp aanbieden. Eenieder participeert in functie van zijn of haar talenten, beschikbaarheid en capaciteiten.** Dat leidt tot een dynamiek die de sociale cohesie in een wijk helpt verbeteren.

2. ONZE IMPACT

2. ONZE IMPACT

Dit jaar heeft het platform van de hulpnetwerken dat “Samen Toujours” vormt, een project inzake impactbeoordeling van twee van haar leden gecoördineerd: Het BuurtPensioen-Pens(i)onsQuartiers en Bras dessus Bras dessous, die samen 23 Brusselse wijken bestrijken.

Dit project is mogelijk gemaakt dankzij de financiering “Innovate” van CoopCity en met de methodologische ondersteuning van SAW B.

Methodologie - 3 stappen

1. Diagnostiek en keuze van een evaluatievraag

Aan de hand van 3 waardeketens (één per organisatie) en uitwisselingen met de deelnemende organisaties werd een evaluatievraag vastgesteld: wat is de impact van Bras dessus Bras dessous en van Het BuurtPensioen - Pens(i)onsQuartiers op de vrijwilligers en begunstigden?

2. Verzameling van gegevens

Op basis van de evaluatievraag en in functie van de tijd en de beschikbare middelen (financiële, personeel enz.), werd een focusgroep opgericht, aangevuld met telefoontjes, om de thema's te bepalen en de vragenlijst op te stellen.

De vragenlijst bevatte gesloten, half-gesloten en open vragen. Hij werd aangeboden in het Frans, Nederlands en Arabisch.

3. Analyse van de gegevens en valorisatie van de sociale impact

125 vragenlijsten, waarvan 123 bruikbare, werden verzameld (= 10% van de deelnemers van de netwerken). De analyse gebeurde in meerdere stappen: statistische verwerking, terugkoppeling naar de verenigingen, verwerking en analyse van de open vragen, opmaak van het verslag.

Profiel van de respondenten

Het profiel van de respondenten komt in grote mate overeen met dat van de deelnemers van de netwerken.

De respondenten zijn voornamelijk vrouwen (83%). Dat sluit aan bij de realiteit dat in de netwerken 80% vrouwen zijn.

De leeftijd van de respondenten ligt tussen 22 en 92 jaar. 60% van de respondenten zijn ouder dan 60 jaar.

De respondenten hebben voornamelijk over de netwerken horen praten via mond-aan-mondreclame (29%), via een activiteit (19%), een partner (de Gemeente: 8% of een sociale dienst: 12%) of een flyer (12%).

Inlichtingen

Het zoeken naar sociale dimensies, ontmoetingen, uitwisselingen en vriendschapsbanden is doorslaggevend voor de respondenten. Ze zeggen op zoek te zijn naar:

- het uitwisselen van gedachten (60%);
- het creëren van intergenerationele contacten (53%);
- het smeden van vriendschapsbanden (52%);
- het doorbreken van de eenzaamheid (48%);
- het vinden van een niet te bindend engagement (41%);
- het creëren van interculturele contacten (41%).

“Ik werd me ervan bewust dat het helpen van anderen ook mezelf hielp.

De impactbeoordeling heeft toegelaten om vier impacts naar voren te brengen:

- **op het mentale welzijn (76%):** door de ouderen in contact te brengen met andere mensen, door solidariteit te creëren, door hen de kans te geven bij iets betrokken te worden en zich nuttig te voelen ;

“ *Wanneer men naar huis gaat, voelt men zich goed, want men heeft gepraat.
Gezelschap doet veel als men zich eenzaam voelt.*

“ *Ja, ik heb minder stress, angst.*

- **op het fysieke welzijn (62%):** naar buiten gaan om mensen te ontmoeten, deelnemen aan activiteiten of kleine diensten doen, laat de deelnemers toe om minimaal in beweging te komen en heeft dus een positieve impact op het fysieke welzijn;

“ *Ik kom m'n huis uit.*

“ *Ja: de wandeling van vandaag. Iemand anders met wie ik het had kunnen doen en dat betekent veel voor me.*

- **op de kijk die de mensen op de wereld hebben (59%):** mensen ontmoeten uit alle landen van oorsprong, uit alle kringen en de blikken kruisen, laat toe om bruggen te slaan tussen culturen en leeftijden en om de visie die de deelnemers van de wereld hebben te wijzigen. Dat draagt ook bij tot een betere sociale cohesie in de wijken en in de stad.

“ *Ik ben blij solidariteit te ervaren tussen de mensen, met een glimlach, met een beetje tijd. Samen kunnen we onherroepelijk vooruitgang boeken.*

“ *Ik ben meer geïnteresseerd in het leven van de wijk.*

- **op de betrokkenheid in de wijk (54%):** de netwerken brengen bewoners van de wijken met elkaar in contact, wat de sociale cohesie in de wijken bevordert.

“ *Ik ben actief in de wijk, ik haal plezier uit [sic] het doen van goed om me heen.*

“ *Ik ben meer geïnteresseerd in het leven van de wijk.*

Conclusie

De hulpnetwerken hebben, door het faciliteren van contacten en relaties tussen de bewoners van de wijken (jongeren en ouderen), een positieve impact op het mentale welzijn, het fysieke welzijn, de kijk die de deelnemers hebben op de wereld, alsook hun betrokkenheid in de wijken.

De netwerken dragen bij tot beter samenleven in de stad door weer sociale cohesie in de wijken te brengen. Ze spelen een preventieve en genezende rol in de gezondheid van de deelnemers. De betrokkenheid van de bewoners van de wijken laat ook toe om in contact te komen met personen die van de radar verdwenen en/of moeilijk bereikbaar zijn.

De deelnemers zeggen dat dit een positieve impact heeft op...

3. ONZE ACTIES

3. DE 5 ACTIES DIE GEVOERD WORDEN DOOR BRAS DESSUS BRAS DESSOUS

Na een 1ste tryout in een Brusselse wijk is het project overgewaaid naar andere gemeenten.... Bras dessus Bras dessous is een soort gereedschapskist die men opent en inzet in een wijk naar de geest ervan en volgens de energie en de behoeften van haar bewoners. In elke wijk voeren we 4 soorten acties:

Pool 1

Duo's van plaatselijke burens en helpers

Scheppen van banden van nabuurschap via intergenerationele duo's/trio's "op maat" die worden gesmeed in functie van de beschikbaarheid en van de vraag of het onderling klikt. Af en toe uit de nood helpen met administratieve formaliteiten, boodschappen doen, een pakketje gaan afhalen, klusjes doen, boeken bezorgen,... en strijden tegen de digitale factuur.

Pool 2

Organiseren van de collectieve momenten

Organisatie van collectieve activiteiten waar jongeren en minder jonge mensen banden scheppen.

Pool 3

Doorverwijzing naar onze partners

Complementariteit met de formele sector in het antwoord op de behoeften aan begeleiding waaraan uiting wordt gegeven door de eenzame ouderen die we tegenkomen.

Pool 4

Sensibiliseren voor het isolement en de solidariteit van de wijk

Benaderen van jonge en minder jonge burens door zich te begeven op een openbare plaats om te sensibiliseren voor het isolement van ouderen en de solidariteit tussen burens.

Pool 5

Preventie

Omdat onze jonge en minder jonge deelnemers ons zeggen dat hun nabuurschappen en de gedeelde collectieve momenten voor 76% een positieve invloed hebben op hun mentaal welzijn en voor 62% op hun fysiek welzijn! En omdat na enkele maanden talrijke Geburen (weer) in beweging komen, zelfs Burens worden.

ONZE MEERWAARDE

2017

Paula 86 jaar

Dokter

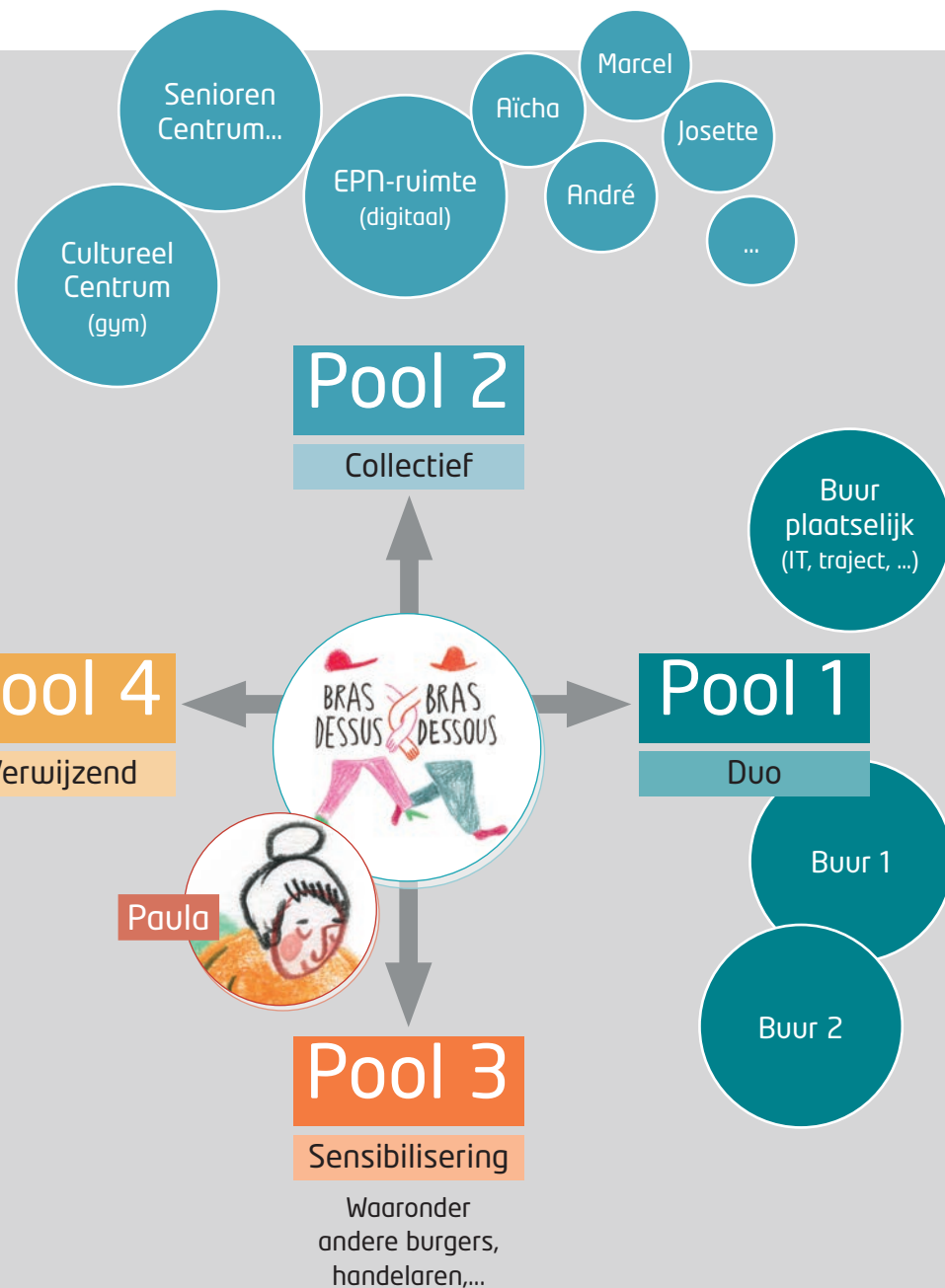
Fysio-
therapeut

Activiteiten

2021

Paula 90 jaar

4. DE BUREN

4. DE BUREN

Om haar doelstellingen te bereiken, geeft Bras dessus Bras dessous een gepersonaliseerd antwoord aan elk van de deelnemers. We gaan uit van de behoeften van onze doelgroep met wie we samen het project bouwen.

Ons project ligt binnen het bereik van allen (geen criteria inzake leeftijd, de groep waartoe men behoort, gender, socio-economische klasse). Het wil ontzuiling brengen in zeer verschillende wijken. Harmonieus ouder worden thuis is een zaak van ons allemaal. Uitgaande van de velerlei noden van onze doelgroep, zetten we een inclusieve co-constructie op die toelaat:

- **aan de ouderen (Geburen)** om individueel en kwalitatief begeleid te worden. Dit delen kan "in het algemeen" thuis gebeuren, volgens hun behoeften en met respect voor hun tijdschema.

- **aan de "jongere" buren (Buren)** die doorgaans in beslag genomen worden door het actieve leven, om zich aan te sluiten bij onze vereniging afhankelijk van hun beschikbaarheid (inzet na de werkuren, vergaderingen 's avonds en in het weekend), en deel te nemen aan een solidariteitsactiviteit in hun wijk.

Door deel te nemen aan het project wagen deze verschillende personen zich aan een nieuwe, op het eerste gezicht onwaarschijnlijke relatie (verschillende culturen, generaties, milieus).

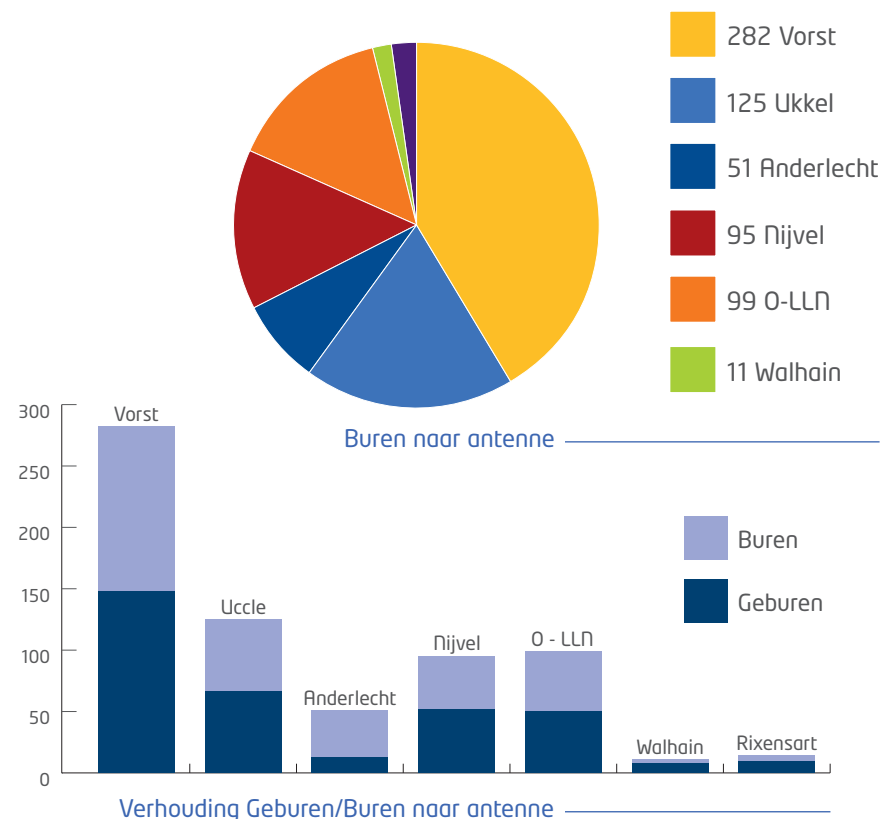
Streeft Bras dessus Bras dessous ernaar om een antwoord te geven op het gevoel van eenzaamheid dat tot uitdrukking wordt gebracht door oudere buren, dan staat ook de waarde "wederkerigheid" centraal in het project: iedereen kan het ene moment nood hebben aan een helpende hand en het andere moment zijn of haar hulp aanbieden. (verbeteren van het spreken

van een taal, de bereidingswijze van confituur, het aanzetten van een knoop, tegenover een beetje tijd, kleine boodschappen, een wandeling, een recept van elders enz.).

Eenieder participeert in functie van zijn of haar talenten, beschikbaarheid en capaciteiten. Dat leidt tot een dynamiek die bijdraagt tot de verbetering van de sociale cohesie in een wijk.

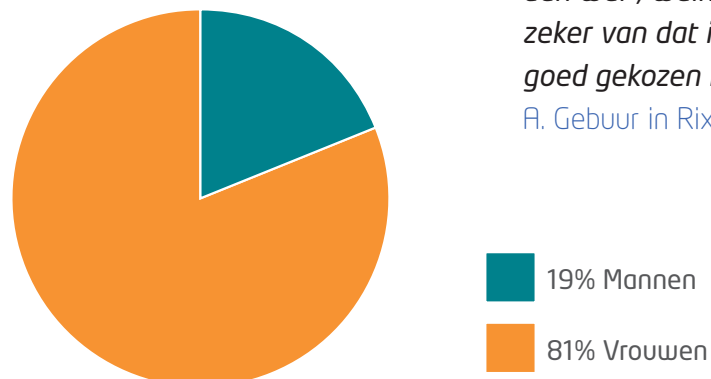
Het project en de relatie evolueren dus op heel soepele wijze zodat ze aanvullend zijn op de formele sector en tegemoetkomen aan de wensen die voortvloeien uit de ontmoeting. In 2021 is onze vereniging in contact gekomen met en heeft een beroep gedaan op 331 personen van leeftijden en met culturele en socio-economische achtergronden die net zo uiteenlopend zijn als de antennes van Bras dessus Bras dessous.

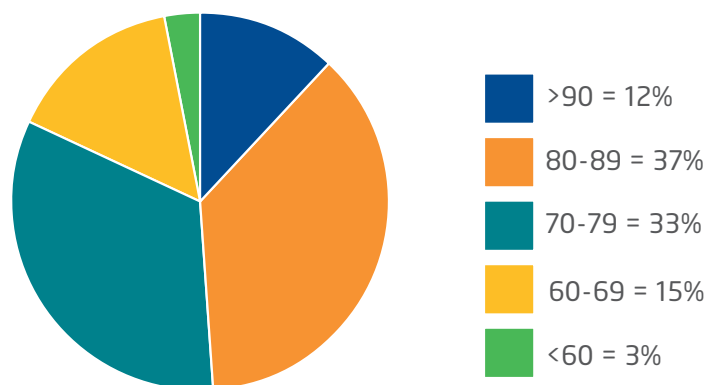
De Geburen

De verzoeken van de ouderen zijn heel divers en variëren volgens hun leeftijd, hun graad van mobiliteit, hun manier van leven en hun persoonlijke interesses. Bij de eerste ontmoeting wordt een gedetailleerd identificatieformulier ingevuld om het verzoek af te bakenen en er op een zo gepast mogelijke wijze gevolg aan te geven.

“Men zegt altijd: “je familie kies je niet, maar je vrienden wel”; welnu, ik ben er zeker van dat ik deze keer goed gekozen heb!
A. Gebuur in Rixensart

Naar genre

Naar leeftijd

“Dag Joëlle,
Dank aan A. [mijn Buur].
Ze is perfect. De wandeling
met haar gisteren zorgde voor
de mooiste dag in 15 maanden!
A. Gebuur in Anderlecht

De Buren

Om een zo diverse mogelijk publiek te verwelkomen dat een afspiegeling is van onze maatschappij, hecht Bras dessus Bras dessous veel belang aan de flexibiliteit van de deelnemers en houdt ze rekening met hun beschikbaarheid, behoeften en beperkingen (tijdschema, mobiliteit,...). We zijn ervan overtuigd dat we altijd wat tijd kunnen vinden voor de zaken waar we van houden. Zonder deze soepelheid ontzeggen we ons een deel van de actieve bevolking dat lange dagen doet. Het is dus essentieel om onze methode en ons kader aan te passen zodat de grootst mogelijke verscheidenheid gegarandeerd wordt.

De Buren worden op gelijkaardige wijze aangetrokken als hun ouderen (ontmoeting, identificatieformulier,...). Ze worden nadien opgeleid en opgevolgd via regelmatige uitwisselingen, interviews en opleidingen.

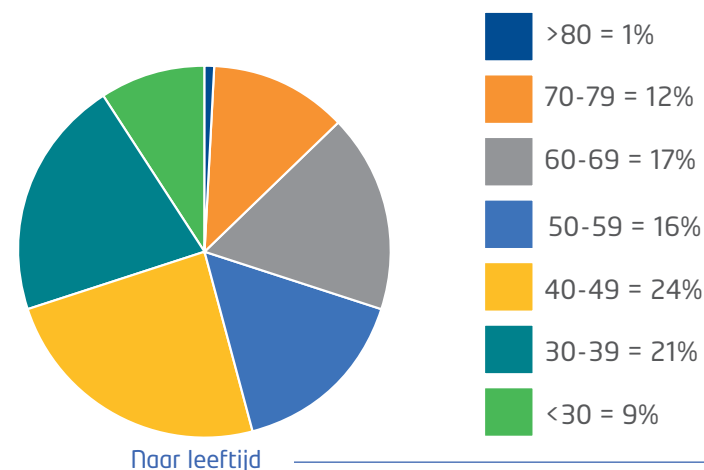
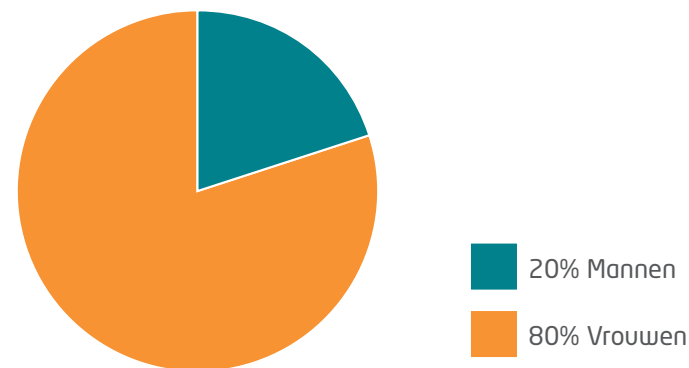
“ H. en ik zijn altijd blij als we elkaar terugzien om een mooie namiddag samen door te brengen. Zonder BdBd zouden we elkaar nooit ontmoet hebben, hoewel we echt op twee stappen van elkaar wonen. Bedankt voor alle mooie initiatieven vol verbeelding om het leven van de ouderen minder saai, minder eenzaam te maken.

L. De Buur in Ukkel

“ Ik ben het pakketje gaan afleveren bij C. en we hebben het samen geopend. Wat een emoties bij het lezen van de brieven van de kinderen. Ik kreeg er tranen van in de ogen. We hebben de kaarten op haar koelkast aangebracht, ze heeft haar mooie horloge om de pols gedaan en het bloemetje heeft een plaatsje gekregen naast de kerstroos. [...] haar appartement raakte vervuld van liefde en geluk. [...] Ontzettend hartelijk bedankt voor dit fantastische cadeau. C. straalde. Het is een mooi avontuur dat u ons heeft doen ervaren.

N. Buur in Nijvel

5. DE BEGELEIDING VAN BRAS DESSUS BRAS DESSOUS

5. DE BEGELEIDING VAN BRAS DESSUS BRAS DESSOUS

In onze ideale wereld bestaat Bras dessus Bras dessous niet, de buren zijn spontaan! In het echte leven durven veel mensen hun buren niet tegemoet te gaan. Via Bras dessus Bras dessous gaan, geeft hen een kader... Dit kader heeft Bras dessus Bras dessous ontworpen. We geven een bepaald ritme aan het leven van de buren die deelnemen aan het project, en dit vanaf het 1ste contact met de vereniging. Ziehier de verschillende stappen:

Het verzoek om informatie is het begin van elke begeleiding. Elke persoon, jong of minder jong, geeft per telefoon of e-mail te kennen dat hij of zij meer over het project wil weten en brengt zijn of haar eenzaamheid of verlangen om banden te smeden/aan te halen onder woorden.

De infosessie heeft elke maand plaats op het einde van de dag. Dat is de gelegenheid voor de leden van het team om het project toe te lichten, hun ervaringen te bespreken en te antwoorden op de vragen van de deelnemers. Na afloop van de sessie wordt een individuele afspraak gemaakt met de deelnemers die het avontuur willen verderzetten...

Bij de 1ste individuele afspraak ontmoet de geïnteresseerde, Gebuur of Buur, de projectverantwoordelijke die de wijkantenne beheert. Bij deze gelegenheid worden de smaken, verlangens, behoeften en beschikbaarheid van de persoon besproken om zijn/haar profiel en het duo dat samengesteld zal worden beter te bepalen. Ook worden de officiële documenten bekeken (handvest, overeenkomst, AVG,...).

De matching De 1ste afspraak wordt georganiseerd door de referentiepersoon van de antenne die de Buur en Gebuur contacteert. Een persoon (lid van het team of vrijwilliger) begeleidt de Buur naar de Gebuur. Er wordt herinnerd aan het kader van nabuurschap: het duo is gecreëerd!

Der egelmatische interviews om van gedachten te wisselen over het project, hun nabuurschap en zich te voeden met de ervaring van externe genodigden. **De opleidingen** worden georganiseerd door onze partner **Samen Toujours**. Dit platform biedt opleidingen aan die beantwoorden aan de behoeften en aan de realiteit die ervaren wordt door de hulpnetwerken en interviews/momenten om van gedachten te wisselen met andere Brusselse hulpnetwerken.

De opvolging Eenmaal de duo's gevormd zijn, bestaat de meerwaarde van Bras dessus Bras dessous in het verzekeren van de opvolging van de aldus gecreëerde relaties. Binnen het project wordt bijzondere aandacht besteed aan zowel elke duo, als aan elke persoon waaruit het bestaat. De realiteit en de behoeften van personen evolueren en het is belangrijk om na te gaan of iedereen er zich in terugvindt en of, als zich nieuwe behoeften manifesteren, een gepast antwoord gevonden kan worden.

DE GEBUREN

De informatie-aanvraag

De 1ste individuele afspraak

Verwijzing naar partners

Link naar partners

DE BUREN

De informatie-aanvraag

De 1ste individuele afspraak

Ondertekening Overeenkomst en Handvest (BV&M)

Interviews/ opleidingen

Informatie-sessie

Vorming van een duo

Matching

Duo's en gemeenschappelijke activiteiten

Opvolging

6. DE HULPNETWERKEN BRAS DESSUS BRAS DESSOUS

6. DE HULPNETWERKEN VAN BDBD

Het project is ontstaan uit een "tryout" in een wijk van Vorst die daarna overwaarde naar de gemeenten Vorst, Ukkel, Anderlecht, Nijvel, d'Ottignies-LLN, Rixensart en Walhain.

DE ANTENNE VAN ANDERLECHT:

- Gecreëerd in **oktober 2019**
- **2** wijken
- **51** Buren en Geburen
- **13** duo's
- **1** Projectverantwoordelijke, Joëlle

DE ANTENNE VAN VORST:

- Gecreëerd in **mei 2016**
- **5** wijken
- **282** Buren en Geburen
- **51** duo's
- **1** Projectverantwoordelijke, Samuel

DE ANTENNE VAN UKKEL

- Gecreëerd in **oktober 2018**
- **9** wijken
- **125** Buren en Geburen
- **29** duo's
- **1** Projectverantwoordelijke, Marianne

DE ANTENNE VAN NIJVEL

- Gecreëerd in **januari 2020**
- **4** wijken
- **95** Buren en Geburen
- **34** duo's
- **1** Projectverantwoordelijke, Marie-Julie

DE ANTENNE VAN RIXENSART

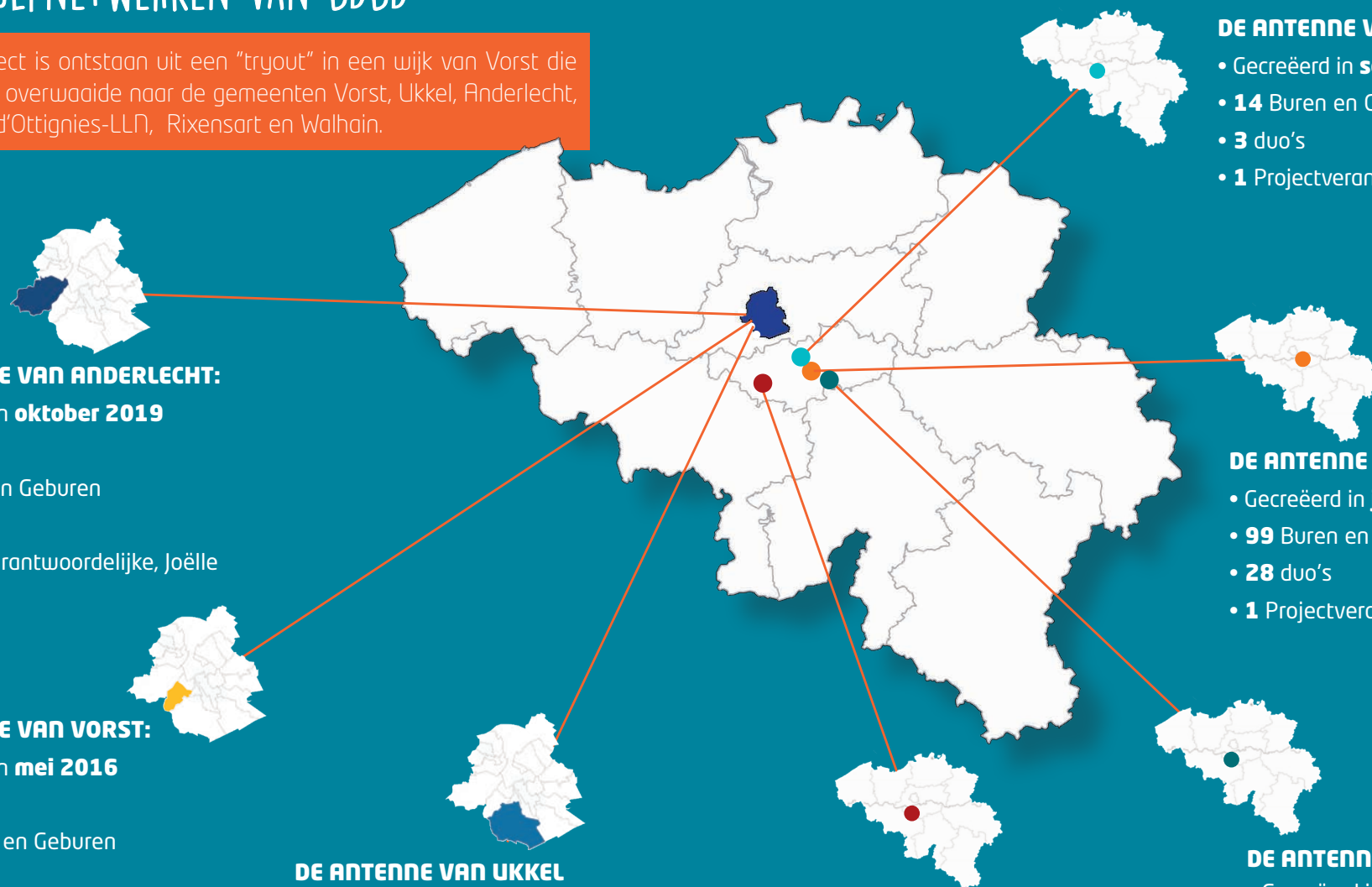
- Gecreëerd in **september 2021**
- **14** Buren en Geburen
- **3** duo's
- **1** Projectverantwoordelijke, Charlotte

DE ANTENNE VAN OTTIGNIES-LLN

- Gecreëerd in **januari 2020**
- **99** Buren en Geburen
- **28** duo's
- **1** Projectverantwoordelijke, Inès

DE ANTENNE VAN WALHAIN

- Gecreëerd in **april 2021**
- **11** Buren en Geburen
- **2** duo's
- **1** Projectverantwoordelijke, Inès

De antenne van Vorst:

1. As 1: nabuurschappen

Aangezien fysieke nabuurschappen niet mogelijk waren in het begin van het jaar, werd voorrang gegeven aan zogenaamde "warme begeleiding op afstand" via de "babbelrondes". Van januari tot eind maart vonden er 10 rondes langs 123 ouderen plaats, goed voor 1.230 uitgedeelde pakketten. Aangezien de BdBd-krant ten zeerste gewaardeerd werd in de babbelrondes werd bovendien beslist om de bezorging ervan en het babbelmoment op de drempel verder te zetten, een andere manier om de band met de ouderen te behouden maar ook om het gevoel te cultiveren dat ze bij een netwerk horen. Deze krant werd om de 6 weken bezorgd aan 75 ouderen.

In het kader van deze nabuurschappen en om de band opnieuw op te bouwen met de vrijwilligers die BdBd minder vaak had kunnen zien door de coronamaatregelen, werden in mei en juni 4 borrels georganiseerd die 32 vrijwilligers bij elkaar brachten.

Een eerste intervisie met vrijwilligers kon doorgaan op 29 juni; hier waren 15 vrijwilligers aanwezig.

2. As 2: collectieve momenten

• De traditionele "mardi soupe"

Aan het begin van de zomer konden de "mardi soupe" hernomen worden, tot grote vreugde van iedereen. Er vonden 17 "mardi soupe" plaats met behulp van 4 vrijwilligers, die bezocht werden door in totaal 266 personen, voor gemiddeld 19 aanwezigen. Deze "mardi soupe" vinden plaats binnen de structuur van MIRO LDC in de wijk Wiels. We onderstrepen dat de organisatie van deze "mardi soupe" een partnerschap is met de vzw PUSH.

• De balkonconcerten

Concerten aan het raam van de ouderen, een andere manier om burens te bereiken in hun wijk en de eenzame ouderen ondertussen wat cultuur te brengen. Er was heel wat emotie te bespeuren bij de ouderen die een

DE ANTENNE VAN VORST:

- Gecreëerd in **mei 2016**;
- **5** wijken: Wiels/Pont de Luttre, Alliés, Altitude 100, Molière-Longchamp en Kersbeek/St-Denis/Bempt;
- **282** Buren en Geburen;
- **51** duo's;
- **1** Projectverantwoordelijke, Samuel.

magisch en zeer persoonlijk moment kregen aangeboden, en blije en nieuwsgierige buren staken hun hoofd naar buiten, vaak vol belangstelling voor hun "oude buur" die op die manier verwend werd. Er vonden 4 concerten plaats aan de ramen van ouderen en onderaan een structuur (MIRO). Het nabuurschap heeft direct geprofiteerd van deze mooie muzikale momenten...

3. As 4: sensibilisering

• Caravan

De caravan van BdBd werd van 6 tot 9 september op het Square des Primeurs in Vorst geplaatst. Ze was voorzien van kleurrijke tafels en

stoelen die er een gezellige ontmoetingsplek van maakten waar bijna 150 personen halt hielden. De week werd afgesloten met een concert van Alice en Sébastien (Franse zang; stem/gitaar).

Het doel van de caravanweken is om eenzame ouderen van de wijk te bereiken en hen te informeren over de verschillende diensten en actoren die er bestaan; jongeren te sensibiliseren voor de problematiek van de vergrijzing en de eenzaamheid van ouderen; en intergenerationele uitwisselingen op gang te brengen tussen bewoners van de wijk die afkomstig zijn uit verschillende werelden. Na afloop van deze caravan hebben diverse bewoners zich aangesloten bij het burennetwerk van Bras dessus Bras dessous.

• De actie "Eenvoudig als een bloem"

Naar aanleiding van de 1ste oktober, internationale dag van de ouderen, werden 750 bloemen uitgedeeld dankzij de betrokkenheid van 22 vrijwilligers.

De antenne van Ukkel

1. As 1: nabuurschappen

Aangezien fysieke nabuurschappen niet mogelijk waren in het begin van het jaar, werd voorrang gegeven aan zogenaamde "warme begeleiding op afstand" via de "babbelrondes". Van januari tot eind maart vonden er 10 rondes langs 35 ouderen plaats, goed voor 350 uitgedeelde pakketten. Aangezien de BdBd-krant ten zeerste gewaardeerd werd in de babbelrondes werd bovendien beslist om de bezorging ervan en het babbelmoment op de drempel verder te zetten, een andere manier om de band met de ouderen te behouden maar ook om het gevoel te cultiveren dat ze bij een netwerk horen. Deze krant werd om de 6 weken bezorgd aan 42 ouderen.

In het kader van deze nabuurschappen en om de band opnieuw op te bouwen met de vrijwilligers die BdBd minder vaak had kunnen zien door de coronamaatregelen, werden in mei en juni 3 borrels georganiseerd die 26 vrijwilligers bij elkaar brachten.

2. As 2: collectieve momenten

• De traditionele "mardi gourmand"

De "mardi bolo" die "mardi gourmand" waren geworden, konden aan het begin van de zomer hervat worden tot grote vreugde van iedereen. Er hebben 28 "mardi gourmand" plaatsgevonden met de hulp van 2 vrijwilligers ten behoeve van 10 tot 15 burens afhankelijk van de week. Deze "mardi gourmand" vonden plaats in het Ukkelse recreatiecentrum voor de 3de leeftijd in de Vanderkinderestraat. Deze collectieve momenten zijn ook de gelegenheid om de jubilarissen van de week te eren en verschillende activiteiten aan te bieden in partnerschap met andere verenigingen. Zo werden op het "open film" festival in oktober 15 kortfilms over racistische stereotypen aangeboden

aan de ouderen. De "mardi gourmand" van 21 december werd bovendien veranderd in een klein kerstmaal dat verzorgd werd door de gemeente.

• De intergenerationale vieruurtjes

In Ukkel werden op twee verschillende plaatsen twee intergenerationale vieruurtjes georganiseerd. Dankzij grote spellen van hout, mooi tafelgezelschap en kleine zoetigheden konden de generaties elkaar ontmoeten.

DE ANTENNE VAN UKKEL:

- Gecreëerd in **oktober 2018**;
- **4** wijken : Bascule/Churchill, Calevoet, gemeentehuis, Fort-Jaco/Observatorium;
- **125** Buren en Geburen;
- **29** duo's;
- **1** Projectverantwoordelijke, Marianne.

• De balkonconcerten

Concerten aan het raam van de ouderen, een andere manier om burens te bereiken in hun wijk en de eenzame ouderen ondertussen wat cultuur te brengen. Er was heel wat emotie te bespeuren bij de ouderen die een magisch en zeer persoonlijk moment kregen aangeboden, en blij en nieuwsgierige burens staken hun hoofd naar buiten, vaak vol belangstelling voor hun "oude buur" die op die manier verwend werd.

In totaal gaat het om 3 concerten die plaatsvonden aan de ramen van de ouderen en onderaan een woonzorgcentrum... het nabuurschap heeft direct geprofiteerd van deze mooie muzikale momenten.

3. As 4: sensibilisering

• De actie "Eenvoudig als een bloem"

Naar aanleiding van de 1ste oktober, internationale dag van de ouderen, Werden 350 bloemen uitgedeeld dankzij de betrokkenheid van 7 vrijwilligers.

De antenne van Anderlecht:

1. As 1: nabuurschappen

Aangezien fysieke nabuurschappen niet mogelijk waren in het begin van het jaar, werd voorranggegeven aan zogenaamde "warme begeleiding op afstand" via de "babbelrondes". Van januari tot eind maart vonden er 10 rondes langs 33 ouderen plaats, goed voor 330 uitgedeelde pakketten. Aangezien de BdD-krant ten zeerste gewaardeerd werd in de babbelrondes werd bovendien beslist om de bezorging ervan en het babbelmoment op de drempel verder te zetten, een andere manier om de band met de ouderen te behouden maar ook om het gevoel te cultiveren dat ze bij een netwerk horen. Deze krant werd om de 6 weken bezorgd aan 38 ouderen. Een eerste intervisie met de vrijwilligers kon doorgaan op 16 december; hier waren 6 vrijwilligers aanwezig.

2. As 2: collectieve momenten

• De artistieke workshops in Anderlecht

De creatieve workshops hebben eenzame ouderen toegelaten hun speelse en creatieve kant terug te vinden en ondertussen de sociale banden met andere bewoners weer aan te halen en (opnieuw) aan te knopen. Door middel van schilderen, tekenen, schrijven of collages hebben ze allemaal gezellig hun ervaringen en herinneringen kunnen delen en het plezier van het creëren en van het gebruiken van kleuren en woorden kunnen terugvinden.

• De welzijnswandelingen

De welzijnswandelingen "natuurbaden" gepaard gaande met zachte stretchoefeningen en volle bewustzijnsoefeningen hebben heel wat heilzame gevolgen gehad voor de deelnemers:

- betere mobiliteit na een lange periode van zitten;
- fysiek en psychologisch welzijn versterkt dankzij de beweging en het contact met de natuur;

- een (her)socialisatie in alle rust rond een activiteit waar elkeen gewaardeerd wordt en zijn of haar kennis erkend wordt. Zo was het afleggen van de Groene Wandeling, het lopen door de parken Scheutbos, Bospark of de Tuinstad Moortebeek de gelegenheid voor de "ouderen van de wijk" om hun kennis over de plaatsen te delen en herinneringen op te halen met de groep. Met elkaar praten gebeurde weer spontaan en ging weer veel makkelijker voor ouderen die waren opgesloten in hun eenzaamheid;
- weer wennen aan de open lucht en die opnieuw toeëigenen.

DE ANTENNE VAN ANDERLECHT:

- Gecreëerd in **oktober 2018**;
- **2** wijken: Peterbos en Scheut;
- **51** Buren en Geburen;
- **13** duo's;
- **1** Projectverantwoordelijke, Joëlle.

• De balkonconcerten

Concerten aan het raam van de ouderen, een andere manier om burens te bereiken in hun wijk en de eenzame ouderen ondertussen wat cultuur te brengen. Er was heel wat emotie te bespeuren bij de ouderen die een magisch en zeer persoonlijk moment kregen aangeboden, en blij en nieuwsgierige burens staken hun hoofd naar buiten, vaak vol belangstelling voor hun "oude buur" die op die manier verwend werd.

In totaal gaat het om 4 concerten die plaatsvonden aan de ramen van de ouderen en onderaan een structuur waardoor het nabuurschap kon profiteren van deze mooie muzikale momenten.

3. As 4: sensibilisering

• De "babbelbanken"

De "Babbelbanken" zijn bedoeld om onze sensibiliseringsacties in de straat te versterken om de meer eenzame en/of meer wantrouwige ouderen tegemoet te komen en de jongeren te sensibiliseren voor het probleem van het isolement van de ouderen. Met een parasol, flyers en een kop thee/koffie op een openbare bank keert het initiatief terug naar de oorspronkelijke betekenis van ontmoetingsplek. Het initiatief is een mooi moment om ervaringen te delen en gedachten uit te wisselen, maar vormt ook de gelegenheid om met veel mensen te praten over het project; het heeft ouderen en vrijwilligers toegelaten om elkaar na maanden zonder contact terug te zien.

• De actie "Eenvoudig als een bloem"

Naar aanleiding van de 1ste oktober, internationale dag van de ouderen, werden 350 bloemen uitgedeeld dankzij de betrokkenheid van 7 vrijwilligers.

De antenne van Nijvel

1. As 1: nabuurschappen

De babbelrondes vonden plaats in januari en februari, er werden 182 pakketten uitgedeeld aan 26 ouderen. Tussen mei en december werd de krant 5 keer bezorgd aan 25 ouderen. In het kader van de nabuurschappen konden de eerste intervisies met de vrijwilligers doorgang; ze vonden plaats op 14 september en 22 november voor een tiental vrijwilligers. Daarnaast werd op 30 juni ook een borrel georganiseerd voor de vrijwilligers om de banden weer aan te halen na maandenlang contact houden op afstand. 21 personen waren van de partij.

Er werd een telefoonboek gedrukt met daarin één fiche per oudere en vrijwilliger met de gegevens en een korte voorstelling van elk van hen.

2. As 2: collectieve momenten

• Vieruurtje

In de herfst van 2021 kon een eerste collectief vieruurtje georganiseerd worden, het vond plaats op 28 oktober, er waren 22 personen aanwezig.

3. As 4: sensibilisering

• Caravan

De caravan van BdD werd geplaatst in Nijvel op het Plein van de Verenigde Naties tijdens de laatste week van september, van de 27ste september tot de 1ste oktober. Ze was voorzien van kleurrijke tafels en stoelen die er een gezellige ontmoetingsplek van maakten waar bijna 200 personen halt hielden. Het afsluitconcert van vrijdagmiddag moest geannuleerd worden wegens de slechte weersverwachting.

Het doel van deze caravan is om eenzame ouderen van de wijk te berei-

ken en hen te informeren over de verschillende diensten en actoren die er bestaan; jongeren te sensibiliseren voor de problematiek van de vergrijzing en de eenzaamheid van ouderen; en inter-generationale uitwisselingen op gang te brengen tussen bewoners van de wijk die afkomstig zijn uit verschillende werelden. Na afloop van deze caravan hebben diverse bewoners zich aangesloten bij het burennetwerk van Bras dessus Bras dessous.

• Actie "Eenvoudig als een bloem"

Naar aanleiding van de 1ste oktober, internationale dag van de ouderen, konden 150 bloemen uitgedeeld worden dankzij de betrokkenheid van 5 vrijwilligers.

DE ANTENNE VAN NIJVEL:

- Gecreëerd in **januari 2020**;
- **4** wijken;
- **95** Buren en Geburen;
- **34** duo's;
- **1** Projectverantwoordelijke, Marie-Julie.

DE ANTENNE VAN OTTIGNIES-LLN:

- Gecreëerd in **januari 2020**;
- **99** Buren en Geburen;
- **28** duo's;
- **1** Projectverantwoordelijke, Inès.

De antenne van Ottignies-LLN

1. As 1: nabuurschappen

De babbelrondes vonden plaats van januari tot eind maart, er werden 250 pakketten uitgedeeld aan 25 ouderen. Tussen mei en december werd de krant 5 keer bezorgd aan 25 ouderen.

Er werd een expoproject "Wevers van banden" gelanceerd. De ontmoetingen voor het interviewen en fotograferen van de 20 ouderen hebben allemaal kunnen plaatsvinden tijdens de zomer en de herfst van 2021. Expositie voorzien voor juni 2022.

2. As 2: collectieve momenten

• Pannenkoek-vieruurtje

In de herfst van 2021 konden 2 eerste collectieve vieruurtjes – pannenkoek-vieruurtjes – plaatsvinden: 58 personen hebben deelgenomen.

3. As 4: sensibilisering

• De actie "Eenvoudig als een bloem"

Naar aanleiding van de 1ste oktober, internationale dag van de ouderen, konden 450 bloemen uitgedeeld worden dankzij de betrokkenheid van 9 vrijwilligers.

De antenne van Walheim

DE ANTENNE VAN WALHAIN:

- Gecreëerd in **april 2021**;
- **11** Buren en Geburen;
- **2** duo's,
- **1** Projectverantwoordelijke, Inès.

1. As 1: nabuurschappen

De eerste maanden stonden in het teken van ontmoetingen met de lokale partners, met eerste vrijwilligers die nieuwsgierig waren naar het project en met ouderen die te kennen gaven dat ze zich eenzaam voelden en zich wilden aansluiten bij het project.

2. As 2: collectieve momenten

• Vieruurtje

In de herfst van 2021 kon een eerste collectief vieruurtje georganiseerd worden in partnerschap met de CCCA. Dit vond plaats op 21 oktober 2021 en bracht 70 personen bij elkaar.

3. As 4: sensibilisering

• De actie "Eenvoudig als een bloem"

Naar aanleiding van de 1ste oktober, internationale dag van de ouderen, konden 60 bloemen uitgedeeld worden dankzij de betrokkenheid van 3 vrijwilligers.

DE ANTENNE VAN RIXENSART:

- Gecreëerd in **september 2021**;
- **14** Buren en geburen;
- **3** duo's;
- **1** Projectverantwoordelijke.
Charlotte

De antenne van Rixensart

De eerste maanden stonden in het teken van ontmoetingen met de lokale partners, met eerste vrijwilligers die nieuwsgierig waren naar het project en met ouderen die te kennen gaven dat ze zich eenzaam voelden en zich wilden aansluiten bij het project.

As 4: sensibilisering

• De actie "Eenvoudig als een bloem"

Naar aanleiding van de 1ste oktober, internationale dag van de ouderen, konden 170 bloemen uitgedeeld worden dankzij de betrokkenheid van 7 vrijwilligers. Een mooie gelegenheid om te doen praten over het project amper 1 maand na de lancering van de antenne!

• Kerstmarkt van Bourgeois

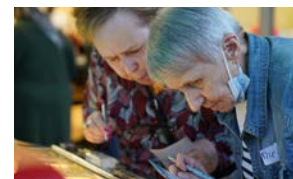

Stand Bras dessus Bras dessous naar aanleiding van de "Féeries de Bourgeois" op 18 en 19 december, wat toeliet om het project voor te stellen, bewoners van de wijk te ontmoeten en te sensibiliseren voor de uitdaging van de eenzaamheid van ouderen.

BIJZONDER EVENEMENT : HET FEEST VAN DE 5DE VERJAARDAG VAN BDBD

Op vrijdag 10 september werd een feest georganiseerd in La Roseraie in Ukkel om de 5de verjaardag van BdBd te vieren. De gelegenheid om alle burens van de verschillende antennes van de vereniging bij elkaar te brengen alsook tal van partners die er al van in het begin van het project bij zijn: op het programma: vieruurtje, concert, borrel, concert, frietkot en dansavond! Bijzonder leuk voor iedereen om elkaar in zulke groten getale te kunnen terugzien na deze maandenlange gezondheidscrisis! 44 burens van de antenne van Vorst, 52 burens van de antenne van Ukkel, 11 burens van de antenne van Anderlecht, 26 burens van de antenne van Nijvel en 19 burens van de antenne van Ottignies Louvain-la-Neuve namen deel aan dit feest, alsook tal van partners van hen.

www.brasdessusbrasdessous.be/video-5-ans

DE REIS NAAR WISSANT

In oktober 2021 konden 13 jonge en minder jonge buren van de antennes van Vorst en Ukkel 4 dagen op reis naar Wissant waar ze verbleven in de residentie van onze partners Les Petits Frères des Pauvres. Iedereen heeft kunnen profiteren van een gezamenlijke vakantie en een hap frisse zeelucht. Het collectieve en intergenerationele aspect van deze uitstap heeft toegelaten om de banden tussen allen te versterken.

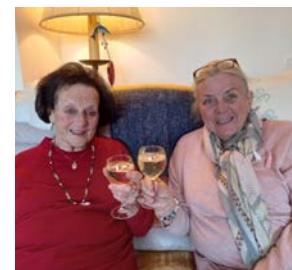

HET KERSTFEEST

In 2021 moesten de oorspronkelijk voorziene lange kersttafels opnieuw geannuleerd worden om plaats te maken voor de uitdeling van een kerstpakket tijdens een bijzonder moment tussen duo's: een borrel, een dinner, een vieruurtje of ander. Zo konden geleverd worden:

- 114 ouderen in Vorst door 52 vrijwilligers
- 53 ouderen in Ukkel door 34 vrijwilligers
- 26 ouderen in Anderlecht door 12 vrijwilligers
- 38 ouderen in Nijvel door 28 vrijwilligers
- 36 ouderen in Ottignies-Louvain-la-Neuve door 29 vrijwilligers
- 3 ouderen in Walhain door 3 vrijwilligers
- 5 ouderen in Rixensart door 4 vrijwilligers

➡ In totaal komt dat neer op **274 ouderen die bezocht werden en konden profiteren van dit moment.**

“ Ik heb geen woorden om jou en de jongeren te bedanken. Ik ben nog maar zelden zo ontroerd geweest. 90 jaar zijn en berichten ontvangen van jongeren van 8 en 10 jaar is een prachtig cadeau voor mij maar ook voor hen. Je wekt bij hen een zorgzame betrokkenheid en bereidt hen voor op een open toekomst voor een betere wereld. Duizendmaal dank aan Bras dessus Bras dessous en aan jou voor je grenzeloze engagement. Dank aan de jongeren en aan het kleintje dat m'n hart heeft doen smelten. Bedankt voor alles.

S. Gebuur in O-LLN

7. DE "TRANSVERSALE" PROJECTEN

7. DE "TRANSVERSALE" PROJECTEN

Parallel met de acties op het gebied van solidair nabuurschap die op touw gezet worden in de antennes, organiseert Bras dessus Bras dessous "pilot"-projecten in een antenne of projecten die gemeenschappelijk zijn voor alle antennes.

Naast de gemeenschappelijke acties zoals het grote feest naar aanleiding van de 5de verjaardag in september 2021, de Internationale dag van de ouderen op de 1ste oktober 2021 en de Kerstactie in december 2021, heeft Bras dessus Bras dessous twee meer verticale projecten opgezet waarvoor een beroep werd gedaan op de verschillende antennes (hun Geburen en Buren, hun projectverantwoordelijken). Het gaat om de projecten :

Hand in Hand of "hoe de kijk op de vergrijzing van een hele wijk veranderen?"

Het pilotproject op initiatief van Senior Montessori en Bras dessus Bras dessous, "Hand in Hand" had de ambitie om bejaarden een echte plek in de gemeenschap van de wijk terug te geven. Van mei tot oktober 2021 werd het project gerealiseerd in een wijk van Vorst: die van de Van Volxemlaan/Van Haelenlaan.

• Doel?

Het idee was om de ontwikkeling van de wijkdynamiek te ondersteunen en te faciliteren door alle bewoners en actoren van de wijk eraan te laten deelnemen en ervan te profiteren: bewoners van alle leeftijden, professionals en handelaren, ...

• Hoe?

De opzet van het project Hand in Hand was om de ouderen de gelegenheid te geven opnieuw een maatschappelijke rol op te nemen binnen de gemeenschap van de wijk Van Volxem-Van Haelen. Bij elke

activiteit werd hen voorgesteld om een rol te spelen in de concrete uitvoering ervan.

De "doelgroep" werd opgesplitst in 5 groepen :

- ouderen > 65 jaar;
- burgers "van alle leeftijden";
- professionals uit de gezondheids- en sociale zorg;
- andere professionals: HORECA, handelaren.
- kinderen;
- adolescenten.

• Resultaat?

Het project Hand in Hand is geslaagd in zijn opzet om "ouderen een echte plaats terug te geven in de gemeenschap van de wijk". De impact ervan is beperkt maar reëel want het heeft toegelaten om heel wat in beweging te zetten ondanks grote afremmingen. Een langere testperiode en een context zonder Covid hadden toegelaten om nog meer initiatieven op te zetten, meer ontmoetingen te hebben, meer personen te integreren. Ondanks deze twee grote afremmingen toont de ervaring dat het nuttig is om burgers, handelaren en verenigingen te sensibiliseren voor de problematiek van de vergrijzing, ontmoetingen binnen een wijk te faciliteren en de ouderen te betrekken bij deze aanpak.

Europees project Eat@Home of "Een culinairereis van twee jaar in Frankrijk, Portugal en België"

Het project Erasmus+ Eat@Home, waarvan Bras dessus Bras dessous partner is, wordt gecoördineerd door Groupe SOS Senior en beoogt de aandacht te vestigen op de positieve rol die aangepaste voeding speelt in de gezondheid en autonomie van senioren door hen een boek met geschikte recepten aan te bieden, alsook een opleiding op het gebied van de voeding van senioren ten behoeve van de mantelzorgers.

• Doel?

De vergrijzing van de bevolking is een trend die al tientallen jaren in Europa te zien is en diepe breuklijnen blootlegt: maatschappelijke breuken, ongelijke toegang tot de gezondheidszorg, territoriale verschillen... Terzelfder tijd is de levensverwachting in goede gezondheid laag (64,2 jaar voor vrouwen en 63,5 jaar voor mannen). Het doel van het project Eat@Home is dus om deze maatschappelijke uitdaging aan te gaan bij twee doelgroepen: de senioren boven de 60 ans en hun (niet professionele) mantelzorgers.

• Hoe? De resultaten in dit stadium?

Tegen die achtergrond omvat Eat@Home ook 3 intellectuele producten: een referentiesysteem van de kennis en vaardigheden betreffende gezonde voeding en plezier van senioren dat zal toelaten om de kennis en vaardigheden te inventariseren die mantelzorgers nodig hebben op het gebied van voeding van Europese senioren. Het zal een vergelijkende analyse van de 3 partnerlanden omvatten.

Na een enquête bij meer dan 300 ouderen en een analyse van de regelgeving en praktijken van onze drie landen, werd in september 2021 de tool "Goed oud worden zit ook in het bord" www.eat-at-home.org/analyse gepubliceerd, parallel met het lanceringsevenement waarop ouderen en partners aanwezig waren.

Een receptenboek dat Europese senioren toegang geeft tot concrete en praktische tips die hen toelaten hun gezondheid in eigen handen te nemen dankzij recepten die speciaal ontwikkeld zijn voor 60-plussers. Het zal voor iedereen betaalbaar zijn en de principes van duurzame voeding onder de aandacht brengen.

Een trainingshandleiding voor hun mantelzorgers die hen zal informeren over de specificiteit van de voeding van de senioren.

Het werk over deze twee tools, dat begon in 2021, zal in de loop van 2022 concrete vorm krijgen met hun respectieve publicaties.

• **Met wie?** Bij dit transnationale project zijn 5 partnerorganisaties (waaronder Bras dessus Bras dessous) van 3 lidstaten betrokken

• **Groupe SOS Seniors** en het project **Silver Fourchette** (Frankrijk). In het verlengde van de acties op het terrein gaat Silver Fourchette senioren en diegenen die hen begeleiden tegemoet om hen concrete, pedagogische en positieve acties rond goed eten aan te bieden en hen sleutels in handen te geven om hun gezondheid te beïnvloeden.

• **Voor La Solidarité** (België). Erkende Europese Think & Do tank, de problematiek van sociale inclusie is altijd een prioriteit geweest voor Pour La Solidarité. Dankzij een interdisciplinair team heeft Pour La Solidarité zowel expertise op het gebied van persoonsgebonden diensten en voeding.

• **UNA 47** (Frankrijk). Deze vereniging zonder winstoogmerk is een nationaal verbond van 30 verenigingen die thuiszorgdiensten aanbieden.

• **Obra Diocesana de Promoç o Social** (Portugal). Als particuliere instelling voor sociale solidariteit gevestigd in Porto biedt Obra Diocesana de Promoç o Social verschillende vormen van sociale actie aan haar begunstigen aan (centrum voor dagopvang, thuiszorgdiensten voor bejaarden...).

De krant van Bras dessus Bras dessous

• Doel?

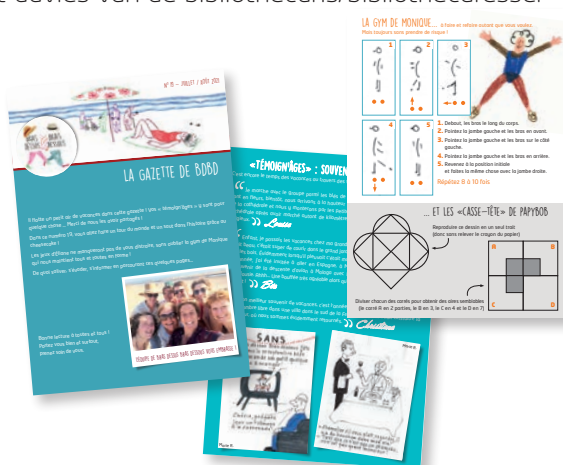
De BdDd-krant kwam tot stand in 2020, tijdens de lockdown. Het was een manier om de band te behouden met de senioren en de krant werd verdeeld tijdens de babbelrondjes. In 2021 werd, gezien het succes ervan bij de Geburen, besloten de verdeling ervan en het babbelmoment op de deurdrempel verder te zetten.

• Hoe?

De krant wordt maandelijks verdeeld en telt een 16-tal pagina's met daarin gymoefeningen, spelletjes, verhalen, informatie over wat er gebeurt in de andere antennes, de transversale projecten enz. De burens nemen er deel aan, sommigen op frequente basis, anderen af en toe. Monique, een Buur, biedt in elk nummer gymoefeningen aan die ze illustreert. Marie, een Gebuur, voorziet de krant van humoristische tekeningen of persartikelen. Papy Bob, een Gebuur, levert denkspellen en Eliane, Buur, biedt quizen en andere spelletjes aan. Op gezette tijden smukken levensverhalen de pagina's van de krant op. Spontane getuigenissen. De bibliotheken van Vorst (La Biblif) en Ukkel (Le Phare) bieden afwisselend 2 werken aan via een samenvatting en het advies van de bibliothecaris/bibliotheecaresse.

• Resultaat?

De BdDd-krant is een andere manier om de band te behouden met de senioren, maar ook om het gevoel te cultiveren dat men deel uitmaakt van een netwerk.

De andere projecten met onze partners

Als aanvulling op deze eigen activiteiten zet Bras dessus Bras dessous zich in voor en werkt ze mee aan projecten die zijn opgestart door haar bevoorrechte partners. Het project "Homelands" van het cultureel centrum van Ten Weyngaert, gerealiseerd in 2021, is daar één van.

• Doel?

Met dit project heeft **Ten Weyngaert** (gemeenschapscentrum van Vorst, Bondgenotenstraat 54) ervoor gekozen om te werken met senioren die geïntroduceerd werden door de **verenigingen Miro en Bras dessus Bras dessous**. Het doel is

om nieuwkomers de gelegenheid te geven hun plaats als kunstenaar op te nemen in de maatschappij, samen te creëren en hun kennis te delen met de ontvangende gemeenschap en de interculturele bemiddelaars van morgen te worden.

• Hoe?

Een 1ste reeks projecten startte in 2018. Ten Weyngaert voegde zich bij een tweede reeks projecten in 2021 in samenwerking met de kunstenaar Ali Al Kawaz. Eind oktober: 1ste sessie met de bejaarden, gevolgd door 15 wekelijkse sessies, op maandagnamiddag. Gezamenlijk schilderen, tekenen, schrijven, beeldhouwen... onder het thema: "waar voel ik me thuis". Het aantal deelnemers was beperkt, maar er vormde zich een sympathieke en hechte groep. Discussies, lachen, gezelligheid, respect en tederheid waren de sleutelwoorden tijdens deze ontmoetingen. Einde van de sessies in februari; de artistieke resultaten en de "making of" werden getoond in de etalage van Ten Weyngaert tot de 1ste juni.

Dit jaar werden nog andere samenwerkingen opgezet, zoals die van Park Poetik met WIELS, Radio Maritime met GSARA en Radio Panik, Radio 1070 in Anderlecht,...

8. DE BALANS

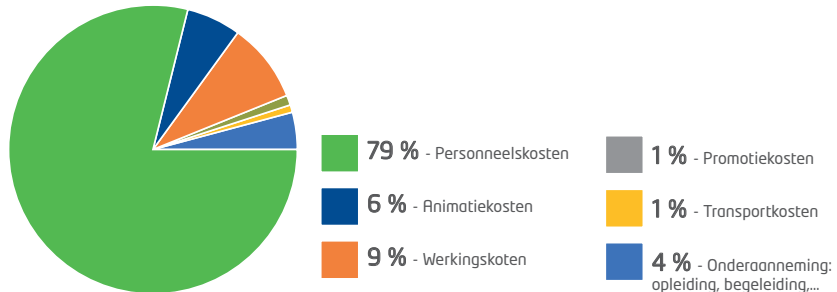
8. DE BALANS

Balans 2021

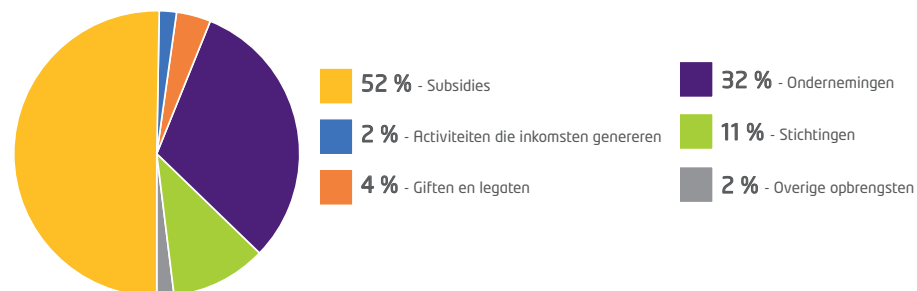
ACTIVA	
Vaste activa	3.185,00
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	81.260,48
Thesaurie-beleggingen	-
Liquide middelen	54.499,82
Totaal activa	138.945,30

SCHULDEN	
Sociaal fonds	
Overgedragen winst	6.428,46
Resultaat van het boekjaar	3.589,86
Voorzieningen	
Voorzieningen voor risico's en kosten	40.330,00
Schulden	
Financiële schulden	44.000,00
Schulden leveranciers	2.545,32
Schulden aan de leden	-
Belastingenschulden, bezoldigingen en sociale zekerheid	13.051,66
Over te dragen opbrengsten	29.000,00
Totaal schulden	138.945,30

Resultatenrekening

Structuur van de kosten - 2021

Structuur van de opbrengsten - 2021

Resultatenrekening en begroting

LASTEN	2020	2021	Begroting 2022
Diensten en diverse goederen	79.397,05	100.049,13	167.781,00
Animatiekosten	30.268,86	30.006,69	40.000,00
Werkingskosten	35.696,87	43.279,46	48.135,00
Promotiekosten	2.339,21	2.668,53	6.200,00
Transportkosten	3.777,71	4.567,45	5.460,00
Onderaanneming: opleiding, begeleiding,...	7.314,40	19.527,00	67.986,00
Personeelskosten	232.152,99	366.021,77	463.837,28
Financiële kosten	182,35	630,01	2.000,00
Bedrijfskosten	39,00	1,48	-
Voorzieningen voor risico's en kosten	16.459,36	11.070,00	55.000,00
Totaal van de kosten	328.230,75	477.772,39	688.618,28

OPBRENGSTEN	2020	2021	Begroting 2022
Activiteiten die inkomsten genereren	2.167,74	8.849,11	12.000,00
Giften en legaten	15.372,51	20.010,88	30.000,00
Subsidies	169.278,96	233.511,87	390.980,96
Gewesten en Provincies	89.600,00	140.390,00	300.000,00
Gemeenten	78.394,96	57.948,87	76.180,96
Europese Unie	1.284,00	35.173,00	14.800,00
Grote donors	141.127,34	218.485,22	258.036,00
Stichtingen	47.905,25	54.034,22	142.786,00
Ondernemingen	91.222,09	154.451,00	115.250,00
Andere private fondsen	2.000,00	10.000,00	7.500,00
Overige opbrengsten	892,78	505,17	500,00
Totaal opbrengsten	328.839,33	481.362,25	691.516,96

9. DE PARTNERSCHAPPEN

9. DE PARTNERSCHAPPEN

Bras dessus Bras dessous oppert een multidisciplinaire visie op thuis ouder worden, die draait rond:

- individuele en flexibele zorg;
- expertise van elke actor;
- permanente samenwerking tussen partners en rond de persoon;
- regelmatige opvolging en constante aanpassing van de zorg.

9.1 Onze operationele partners

Bras dessus Bras dessous heeft in korte tijd rond het project een netwerk gewoven van institutionele en verenigingspartners en -gesprekspartners uit de sector, waarmee verschillende soorten banden ontwikkeld werden, gaande van een informele band tot een formeel partnerschap. Bedankt aan al deze partners met wie het goed samenwerken is:

Onze publieke partners: de verschillende diensten van de gemeenten Anderlecht, Vorst, Ukkel, Ottignies-LLN en Nijvel, Rixensart en Walhain alsook hun OCMW's.

Onze verenigingspartners: Accolage, Aidants Proches Bruxelles, les Aînés en fête, l'Aclot solidaire, Brusano, le Centre de Santé Mentale Adret, l'Agence Alter, Atoll, la Banque Alimentaire, la Bibliothèque de

Genval, le Bien Vieillir, le Brass, le Cairn, het Cultureel Centrum Al Malak, Ciné Centre, le ciné4, Clara asbl, la Clinique de la Ramée, le Club de l'amitié de Bourgeois, le Collectif Alpha, Coopcity, het Wijkcomité van de tuinstad Moortebeek, Comensia, Cosedi, CREDAL, la CSD, D'Broej, le Début des Haricots, l'Asbl Eclairage Écoute et soutien (protocole3), Entr'âges, Entraide et Culture, Epsilon, l'équipe mobile Constellation BW ouest, Escale du Nord, Esprit Santé asbl, Femma olvh, Anderlechtse Haard, Firefec Bandundu, l'asbl Communale G+, Gsara, Habitat et participation, l'Institut Ste-Ursule de Forest, InforFemmes, le Kot à projet Kap Senior, La Ligue Alzheimer, la ligue Bruxelloise Francophone pour la Santé Mentale, Het Jeugdhuis van Vorst, Une Maison en plus, la Maison Médicale Étoile, la Maison Médicale 1190, la Maison Médicale des Primeurs, la Maison Médicale Marconi, la Maison Médicale Uccle centre, la Maison de repos Nos Tayons, Miro LDC, la Monnaie, l'École Notre Dame des Champs, ODPS au Portugal, Peddel, la Petite Miette, Petits Frères des Pauvres, Pour la Solidarité, le Projet Connect NDC, Radio Panik, Radio 1070, Respect seniors, Rezone, l'École St Vincent de Paul, SAAMO, SAFA asbl, Samen Toujours, Senior Montessori, Senoah, le Service Santé Mentale av. de Fré, Silver Fourchette, Sociaal Vervoer, Soins chez Soi, Source Plurielle, le Sud, Tahadi, Ten Weyngaert, Traffik Klassik, l'UNF en France, Un Toit deux Ages, le VAD Brabant Wallon, le Wiels.

... en particuliere partners: Caroline Lumia, de wijkcomités van Nijvel, La Fabrique à Chocolat, Nicolas Falise, pâtisserie Jacquet, le St-Aulaye, Stanley and Stella,...

En de andere partners zonder wie Bras dessus Bras dessous niet zou kunnen bestaan.

9.2 Onze financiële partners

Voor 2021 moeten we de institutionele en private financiële partners bedanken die besloten Bras dessus Bras dessous te steunen. Hun vrijgevigheid heeft ons toegelaten het project in onze verschillende antennes te versterken en die van Rixensart te openen.

Fonds Héloïse

Ook hartelijk dank aan de private donors die ons in 2021 hebben gesteund met een gift

En een speciaal bedankt aan de spontane initiatieven om ons project te steunen, zoals «Dis Mamie» van Victorine de Meeûs..

10. HET TEAM

HET TEAM VAN BRAS DESSUS BRAS DESSOUS

CÉLINE REMY

Algemene coördinatrice
Tel: 0486 76 62 89

MARIE DE VROEY

Coördinatrice operaties
Tel: 0491 63 62 16

AURÉLIE GRIMARD

Verantwoordelijke
transversale projecten
Tel: 0492 10 70 41

FLORENCE GENTET

Administratief
medewerkster
en Communicatie-
verantwoordelijke
Tel: 0486 76 62 89

JOËLLE PLUMEREL

Projectverantwoordelijke
Anderlecht
Tel: 0493 38 52 71

MARIANNE MASSION

Projectverantwoordelijke Ukkel
Tel: 0488 43 38 87

SAMUEL MACSAI

Projectverantwoordelijke
Vorst
Tel: 0488 43 18 83

GENEVIÈVE GEORGES

Assistente van
Projectverantwoordelijke
Vorst
Tel: 0493 91 46 72

INÈS DUJARDIN

Projectverantwoordelijke
Ottignies-LLN
Tel: 0498 56 20 67

MARIE-JULIE LOPPE

Projectverantwoordelijke
Nijvel
Tel: 0493 38 52 73

CHARLOTTE RIGO

Projectverantwoordelijke
Rixensart
Tel: 0492 10 70 38

SALLY VANDENBERK

Beste stagiaire!

DE RAAD VAN BESTUUR

AUDE GARELY

EMMANUELLE GHISLAIN

YASMINE BOUDAKA

MIMA DE FLORES CANALES

STÉPHANE HEYMANS

EN NATUURLIJK ALLE VRIJWILLIGERS

die zich engageren voor het project, zonder wie dit niet zou zijn wat het is!

II. MEN PRAAT OVER ONS

II. MEN PRAAT OVER ONS ... IN DE PERS

MÉDIAS
IL ÉTAIT UNE FOI EN RADIO
Des tournées papotes pour vaincre la solitude
Marie Van Lier nous emmène à la découverte de Bras dessus Bras dessous, une association qui met en relation les aînés et les plus jeunes dans le but de rompre l'isolement.

Dimanche
selection
RADIO
Des tournées papotes pour vaincre la solitude. Marie Van Lier nous emmène à la découverte de Bras dessus Bras dessous, une association qui met en relation les aînés et les plus jeunes dans le but de rompre l'isolement.

17 januari 2021

Uccle : un centre d'appel ouvert pour réduire le fossé entre les générations
A.F.
Publié le 28-04-21 à 12h37 - Mis à jour le 28-04-21 à 12h37

Dans le cadre de la Journée européenne de la solidarité entre les générations, le service des Seniors ouvre un centre d'appel temporaire.

DH LES SPORTS

28 april 2021

Des mains tendues entre générations
Le temps d'une main tendue, nous avons vu les bénévoles de Bras dessus Bras dessous, une aînée qui aide les jeunes à faire connaissance.

CeraScoop
Lente 2021

DES DUOS POUR DES SOLIDARITÉS FAMILIALES
Par Marie-Louise Meunier

Bras-dessus, bras-dessous
Une initiative de l'association Bras dessus Bras dessous, qui vise à rapprocher les aînés et les jeunes.

Le Petit Vêlo Jaune
Une initiative de l'association Bras dessus Bras dessous, qui vise à rapprocher les aînés et les jeunes.

Hamac
Une initiative de l'association Bras dessus Bras dessous, qui vise à rapprocher les aînés et les jeunes.

le ligueur
20 januari 2021

La solitude, bien plus qu'un sentiment !

VLAN
20 januari 2021

Profil
Herfst 2021

RIX'info
SEPTEMBRE 2021
N° 309

UNE NOUVELLE ANTEENNE BRAS DESSUS BRAS DESSOUS À RIXENSART

le ligueur
September 2021

Entre deux âges
Avec des bénévoles bénévoles de Bras dessus Bras dessous, une aînée aide les jeunes à faire connaissance.

moustique
17 maart 2021

ANDERLECHT contact
Februari 2021

Une ode à la vieillesse
Quelques réflexions de Marie Van Lier, une aînée qui aide les jeunes à faire connaissance.

le ligueur
Maart 2021

Grande action : « Simple comme une fleur »
Ce 10 octobre, à l'occasion de la Journée internationale des personnes âgées, nous vous invitons à participer à la Grande action « Simple comme une fleur ».

CathoBel
1ste oktober 2021

Bras dessus, Bras dessous : quand un quartier veille sur ses aînés
BRAS DESSUS BRAS DESSOUS

rtbf.be
8 oktober 2021

27 oktober 2021

November 2021

8 december 2021

10 december 2021

Uitzendingen "Les ambassadeurs" en "La grande forme" - Oktober 2021

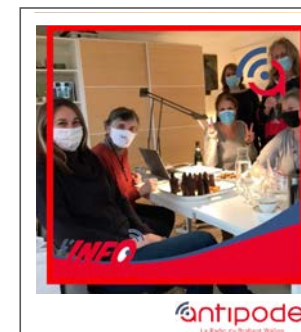
Uitzending Enquête de sens - Mei 2021

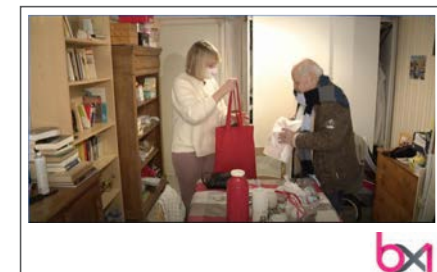
Radio NRJ "Positive News" 13 december 2021

Radio La Première Podcast 8 november 2021

Radio Antipode 24 december 2021

Reportage BX1 - 20 december 2021

...OP DE RADIO

Reportage Vews RTBF 28 januari 2021

Reportage Enquête de sens - 27 april 2021

12. CONCLUSIE EN VOORUITZICHTEN

12. CONCLUSIE EN VOORUITZICHTEN

Conclusie Het aanhouden van de gezondheidscrisis in 2021 heeft het eenzaamheidsgevoel bij geïsoleerde ouderen verergerd, waardoor ons project nog zinvoller is geworden. Vooral in die periode was het nog moeilijk om de verschillende antennes “op serene wijze” te ontwikkelen, waarbij de projectverantwoordelijken hun activiteiten en aanpak bleven aanpassen aan de behoeften die de ouderen te kennen gaven.

Zowel het mentale als fysieke welzijn van veel ouderen heeft met de coronacrisis een flinke deuk gekregen, wat de nabuurschappen “zwaarder” maakte voor vrijwilligers die eveneens getroffen werden door de gezondheidscrisis.

Uit de impactstudie die eind 2021 werd uitgevoerd naar het welzijn in de hulpnetwerken blijkt echter dat 76% van de burens een verbetering van hun mentale welzijn ervaart en 62% van hun fysieke welzijn. 98% van de respondenten zou Bras dessus Bras dessous trouwens aanbevelen aan hun entourage.

Vooruitzichten voor 2022 de vzw voorziet, voor zover de beschikbare financiële middelen het toelaten:

- **De 7 bestaande antennes te versterken en te ontwikkelen.**
- **Nieuwe antennes te ontwikkelen** in functie van de te kennen gegeven of vastgestelde behoeften. Het vooruitzicht om in 2022 een antenne in La Louvière te openen, wordt bevestigd.
- **Transversale projecten uit te voeren** bij wijze van pilootproject “in verticale zin” in één antenne of transversaal in meerdere antennes. Hier zijn er twee:

1. Het Project Sociaal Woonzorgcentrum

“Het CSD, Senior Montessori en Bras dessus Bras dessous verenigen

zich om na te denken over nieuwe woonplekken voor oudere mensen en werken aan een haalbaarheidsstudie rond de thema’s goed oud worden en woonomstandigheden; meer bepaald rond de conceptualisering en het uitproberen van een sociaal woonzorgcentrum. Die studie wordt gefinancierd door Iriscare.”

2. Het project “Littérature et sante” (Geletterdheid in gezondheid) “Ik heb alle sleutels in handen”

“Dit project streeft ernaar om de bekwaamheid op het gebied van gezondheid van het team van werknemers en vrijwilligers te vergroten zodat die kan doorgegeven worden aan ouderen die begeleid worden door BdD (de Geburen) en ze ertoe aangezet kunnen worden om die te gebruiken. Het initiatief zal de vzw toelaten om “intuïtieve” manieren van werken te formaliseren en te verankeren in het werkingskader van de vereniging. Er zal een beeldrijk en makkelijk toegankelijk referentiesysteem gecreëerd worden door en voor elke oudere dat kenmerkend is voor de behoeften en realiteit van elk van hen.”

Overigens zijn de raad van bestuur en het team van Bras dessus Bras dessous met de financiële steun van het Fonds Venture Philanthropy begonnen **met een strategisch brainstormingsproces rond de kwesties van ons groeimodel, ons financieringsmodel en de analyse van onze sociale impact.**

13. ONS STEUNEN

13. ONS STEUNEN

Om samen verder te gaan...

- Schrijf u in op onze newsletter

- Abonneer u op onze sociale netwerken en like, deel en stuur door zoveel u wilt

- Word Buur

- Laat ons profiteren van uw kennis van zaken (human resources, project-, IT-, administratief beheer enz.)

- Steun ons financieel via een gift op rekening
Triodos: BE70 5230 8078 6325

Met of zonder fiscaal attest.
Boven de **40€** per jaar geniet u een belastingvermindering van 45% van het totaal van uw giften van het vorige kalenderjaar.

VOOR MEER INFORMATIE

Mail : info@brasdessusbrasdessous.be

Tel. : 0486 76 62 89

www.brasdessusbrasdessous.be

[f brasdessusbrasdessous](https://www.facebook.com/brasdessusbrasdessous)

Bras dessus Bras dessous

Hoogte Honderdplein 14 - 1190 Vorst | Telefoon : 0486 / 76.62.89

www.brasdessusbrasdessous.be | info@brasdessusbrasdessous.be |